

full dominical

Església de Menorca

Número 1858 - Any XXXVII - 14 gener 2018

passant per la vida

UNA ESGLÉSIA VOCACIONAL

Benvolguts diocesans:

Ser cristià és sempre la resposta a una crida de Déu, que esdevé en una Església que és tota ella vocacional. La iniciativa correspon sempre al Pare, que crida al seguiment de Jesucrist i envia l'Esperit Sant, que enriqueix l'Església amb els seus dons i carismes. Tots els cristians tenen una vocació comuna, que és ser sants, vivint el propi baptisme. El baptisme i la confirmació són la primera i més important crida de Déu. Ara bé, l'Esperit Sant fa possible que, dins d'aquesta vocació primera, hi hagi una diversitat de vocacions. A l'interior de l'Església hi ha una pluralitat de ministeris, funcions i carismes. És una diversitat que no va en detriment de la unitat, sinó que l'enriqueix.

Cada cristià té una vocació particular, que és resposta als dons que ha rebut i als carismes que l'Esperit li ha atorgat. Cada vocació és important dins de l'Església, perquè reflecteix un aspecte peculiar del misteri de Crist. Però tota vocació és complementària de les altres. Cap vocació esgota tota la riquesa del misteri de Crist. Les diferents vocacions són com raigs de l'única llum de Crist, que resplendeix en el rostre de l'Església. Només el conjunt de tots els carismes fa que el cos sencer sigui signe de Jesucrist, epifania de la seva llum.

Hi ha tres vocacions fonamentals, cadascuna de les quals reflecteixen un aspecte del misteri de Crist. Joan Pau II va explicar que els laics, pel seu caràcter secular, reflecteixen especialment el misteri del Verb encarnat, que és fonament de tota la creació. Els ministres sagrats, per la seva banda, són imatges vives de Crist cap i pastor, que segueix guiant el seu poble. La vida consagrada té com a funció assenyalar Crist com la meta a la qual tot tendeix,

destacant la seva infinita bellesa, que és capaç de satisfer per complet el cor humà (cf. Vita Consecrata, 16).

A més, cadascuna d'aquestes tres vocacions "personifica" aspectes essencials que corresponen a tota l'Església. **Els laics** encarnen i personifiquen, de manera especial tot i que no exclusiva, el compromís de l'Església en relació amb el món. **Els ministres sagrats** encarnen la "ministerialitat", el servei a la comunió. **Els religiosos** personifiquen el compromís de tota l'Església de seguir Crist, estimant-lo amb tot el cor, amb tota la ment, amb totes les forces.

Les tres vocacions s'entenen cadascuna en referència a les altres. En un edifici, cada pedra necessita de l'altra (cf. 1Pe 2, 5); en el cos cada membre necessita de l'altre per fer créixer tot l'organisme i servir per al bé de tots (cf. 1Co 12, 7). Tots els membres de l'Església tenen la mateixa responsabilitat (drets i deures) en la vida i missió de l'Església, encara que cada un la faci en la vocació particular que ha rebut. En el cos de Crist, que és l'Església, tots els seus membres són actius. Laics, vida consagrada i ministres sagrats són vocacions necessàries i indissolublement complementàries. Com ensenya Sant Pau: "hi ha diversitat de carismes, però un mateix Esperit; Són diversos els serveis, però un mateix Senyor; i hi ha diversitat d'actuacions, però un mateix Déu que obra tot en tots" (1 Cor 12, 4-6).

† Francesc, Bisbe de Menorca

l'entrevista a...

JOSEP COLL PONS I
MARIA MARTÍ PELEGRÍ

En Josep i na Maria són un matrimoni de Ferreries, jubilats, que pertanyen al moviment de Vida Creixent, en el que actualment en són els presi-

dents. Ells me reben molt amablement a ca seva on tinguérem una interessant conversa.

Maria i Josep. M'expliqueu un poc què és el Moviment de Vida Creixent?

És un moviment de l'Església basat en tres eixos principals, l'amistat, l'espiritualitat i l'apostolat. És un moviment en el qual hi participen sobretot persones majors a partir dels 55 anys. Treballem amb un temari, -cada any diferent- aquest curs és «Primavera en la tardor de la vida». Un material que està dividit en 10 temes.

Com és el sistema de feina per tractar aquests temes?

Els diferents grups ens trobem cada quinze dies amb el nostre Consiliari, sempre comencem amb una pregària que pot dirigir qualsevol membre del grup, per després tractar el tema del dia que dirigeix i modera un animador. Es recomana que els grups siguin d'entre 12-15 persones.

Quins són els objectius principals que es pretenen des de Vida Creixent?

El ser conscients que malgrat els anys ens sentim útils, i fer que les trobades siguin d'amics on compartir experiències i vivències, ajudant-nos mútuament sempre que faci falta.

Quants grups de Vida Creixent hi ha a la Diòcesi de Menorca?

Hi ha 23 grups que estan distribuïts entre els tres arxiprestats de Menorca, cadascú amb el seu consiliari. Per conèixer-nos un poc entre tots tenim una trobada anual diocesana, enguany serà dia 30 de novembre as Mercadal. Una jornada que estarà dirigida per Mn Josep Manguán, amb el lema «Paraules de Jesús».

De quants anys ençà existeix a Menorca aquest moviment de Vida Creixent?

Ara farà 25 anys. Cada any dia 2 de febrer, dia de la Candelera, celebrem la nostra festa, la del patró, la celebrem cada arxiprestat. L'any que ve amb motiu d'aquests 25 anys, la festa la celebrarem en tot l'àmbit Diocesà i serà a la Catedral.

I per acabar... quina és la missió dels presidents?

Sobretot la de coordinar els diferents grups de la Diòcesi.

Toni Olives

la paraula
de Déu

Diumenge II de Durant l'Any

Cicle B

Lectura del primer llibre de Samuel

3, 3b-10. 19

En aquell temps Samuel, que encara era un allot, dormia en el santuari del Senyor, on hi havia l'arca de Déu. El Senyor el cridà, i Samuel respongué: "Aquí em teniu." Corregué cap a Elí i li digué: "He sentit que em cridàveu. Aquí em teniu." Ell replicà: "No t'he cridat. Vés-te'n a dormir." I l'al·lot se n'anà a dormir. El Senyor el tornà a cridar, i Samuel s'aixecà, anà on Elí dormia i li digué: "He sentit que em cridàveu. Aquí em teniu." Elí replicà: "Fill meu, no t'he cridat. Torna-te'n a dormir." Samuel encara no sabia reconèixer el Senyor, la paraula del Senyor encara no se li havia revelat. Per tercera vegada el Senyor cridà Samuel, i ell s'aixecà, anà on Elí dormia i li digué: "He sentit que em cridàveu. Aquí em teniu." Llavors Elí compregué que era el Senyor qui cridava l'al·lot, i digué a Samuel: "Vés a dormir i, si et torna a cridar, digue-li. Parla, Senyor, que el vostre servent vos escolta." El Senyor se presentà i el cridà com les altres vegades: "Samuel, Samuel." Ell li

respongué: "Parla, que el vostre servent vos escolta." Samuel es va fer gran. El Senyor l'afavoria sempre i no deixà de complir mai cap de les seves profecies.

Salm responsorial 39

R: **Jo us dic: Déu meu, vull fer la vostra voluntat.**

Lectura de la 1ª carta de sant Pau

als cristians de Corint 6, 13c-15a. 17-20

Germans, el cos no és per a fornicar, sinó per al Senyor, i el Senyor, per al cos. I Déu, que ressuscità el Senyor, també ens ressuscitarà a nosaltres amb el seu poder. ¿No sabeu que els vostres cossos són membres de Crist? El qui s'uneix al Senyor forma amb ell un sol esperit. Fugiu de la fornicació. Els altres pecats que l'home comet són exteriors al seu cos, però el fornicador peca contra el seu propi cos. ¿No sabeu que els vostres cossos són el santuari de l'Esperit Sant que heu rebut de Déu i que resideix en vosaltres? ¿No sabeu que no sou vos-

tres? Déu vos ha adquirit a un preu molt alt: glorificau-lo en el vostre cos.

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

1, 35-42

En aquell temps Joan estava amb dos dels seus deixebles i, fixant-se en Jesús que passava, digué: "Mirau l'anyell de Déu." Quan els dos deixebles van sentir que Joan deia això, van seguir Jesús. Ell es girà i, en veure que el seguien, els demanà: "¿Què voleu?" Ells li digueren: "Rabí", que vol dir "mestre", "¿on habitau?". "Jesús els respon: "Veniu i ho veureu." Ells hi anaren, van veure on posava i es quedaren amb ell aquell dia. Eren devers les quatre de la tarda. Un dels dos que havien sentit el que deia Joan i havia seguit Jesús, era Andreu, el germà de Simó Pere. El primer amb qui Andreu es trobà va ser el seu germà Simó, i li digué: "Hem trobat el Messies", que vol dir "l'Ungit". I l'acompanyà on era Jesús. Jesús se'l mirà i li digué: "Tu ets Simó, fill de Joan. Tu et diràs Quefes, que vol dir Pedra."

Lectura del primer libro de Samuel

3, 3b-10. 19

En aquellos días, Samuel estaba acostado en el templo del Señor, donde estaba el Arca de Dios. Entonces el Señor llamó a Samuel. Este respondió: «Aquí estoy.» Corrió adonde estaba Elí y le dijo: «Aquí estoy, porque me has llamado». Respondió: «No te he llamado; vuelve a acostarte». Fue y se acostó. El Señor volvió a llamar a Samuel. Se levantó Samuel, fue adonde estaba Elí y dijo: «Aquí estoy, porque me has llamado». Respondió: «No te he llamado, hijo mío. Vuelve a acostarte». Samuel no conocía aún al Señor, ni se le había manifestado todavía la palabra del Señor. El Señor llamó a Samuel, por tercera vez. Se levantó, fue adonde estaba Elí y dijo: «Aquí estoy, porque me has llamado». Comprendió entonces Elí que era el Señor el que llamaba al joven. Y dijo a Samuel: «Ve a acostarte. Y si te llama de nuevo, di: "Habla, Señor, que tu siervo escucha"». Samuel fue a acostarse en su sitio. El Señor se presentó y llamó como las veces anteriores: «¡Samuel,

Samuel!». Respondió Samuel: «Habla, que tu siervo escucha». Samuel creció. El Señor estaba con él, y no dejó que se frustrara ninguna de sus palabras.

Salmo responsorial 39

R: **Aquí estoy, Señor, para hacer tu voluntad.**

Lectura de la primera carta del apóstol

san Pablo a los Corintios 6, 13c-15a. 17-20

Hermanos: El cuerpo no es para la fornicación, sino para el Señor; y el Señor, para el cuerpo. Y Dios resucitó al Señor y nos resucitará también a nosotros con su poder. ¿No sabéis que vuestros cuerpos son miembros de Cristo? El que se une al Señor es un espíritu con él. Huid de la fornicación. Cualquier pecado que cometa el hombre queda fuera de su cuerpo. Pero el que fornicar peca contra su propio cuerpo. ¿Acaso no sabéis que vuestro cuerpo es templo del Espíritu Santo, que habita en vosotros porque lo habéis recibido

de Dios? Y no os pertenecéis, pues habéis sido comprados a buen precio. Por tanto, ¡glorificad a Dios con vuestro cuerpo!

Lectura del santo Evangelio según san Juan

1, 35-42

En aquel tiempo, estaba Juan con dos de sus discípulos y, fijándose en Jesús que pasaba, dice: «Este es el Cordero de Dios». Los dos discípulos oyeron sus palabras y siguieron a Jesús. Jesús se volvió y, al ver que lo seguían, les pregunta: «¿Qué buscáis?». Ellos le contestaron: «Rabí (que significa Maestro), ¿dónde vives?». Él les dijo: «Venid y veréis». Entonces fueron, vieron dónde vivía y se quedaron con él aquel día; era como la hora décima. Andrés, hermano de Simón Pedro, era uno de los dos que oyeron a Juan y siguieron a Jesús; encuentra primero a su hermano Simón y le dice: «Hemos encontrado al Mesías (que significa Cristo)». Y lo llevó a Jesús. Jesús se le quedó mirando y le dijo: «Tú eres Simón, el hijo de Juan; tú te llamarás Cefas (que se traduce Pedro)».

evangeli i vida

Parla, Senyor, que el vostre servent escolta

Francesc Triay

Déu ens crida quan encara no el coneixem. Doncs, el Déu de Jesús no és fruit de la nostra recerca, ni de la nostra imaginació, sinó que és Ell qui se'ns manifesta, és Ell qui ens crida i nosaltres si estem atents i algú ens guia a reconèixer la seva veu, amb tota llibertat podem respondre, com Samuel: "Parla, Senyor, que el vostre servent escolta" (1Sam 3, 10). Sempre hem d'estar atents al que ens diu el Senyor. A vegades tenim dificultat per escoltar la seva veu perquè hi falta silenci en la nostra vida, silenci exterior i silenci interior.

Segur que, quan passà Jesús, hi havia més deixebles amb Joan Baptista, però només dos, Andreu i sembla que l'altre era Joan evangelista, van seguir Jesús. Són els dos primers deixebles. Joan, ja vell, encara

recorda l'hora de la trobada amb Jesús, serien les quatre de la tarda. Fou una trobada impactant, Andreu troba el seu germà Simó i, podríem dir xocat, li diu: "Hem trobat el Messies. I el va portar a Jesús" (Jn 41).

Ens podem demanar si nosaltres recordam la nostra primera trobada personal amb Jesús; aquest tu a tu que ens hagi impactat i ens hagi mogut a seguir-lo de més a prop, de tal manera que ha donat un nou sentit a la nostra vida. Andreu, després de Joan Baptista, és el primer testimoni de Jesús, doncs l'anuncia al seu germà Simó. La nostra trobada amb Ell ens ha dut a ser-ne testimonis? A donar-lo a conèixer als altres?

A més fixem-nos com la trobada amb Jesús fins ens pot donar una nova identitat, una nova manera de ser. Diu Jesús a Simó: "Tu ets Simó, fill de Joan, Tu et diràs Quefes

(Pere)" (Jn 1, 42). Pere, pedra, roca, basament. La fe de Pere en Jesús, el converteix en el nus de comunió de l'Església. La nostra fe i la nostra vida de fe pot ser el nus que mogui a altres a trobar-se amb Jesús, a provocar una cadena de creients que va a Jesús pel testimoni d'un rere l'altre i formar així una comunitat viva i evangelitzadora.

El Senyor continua cridant, estiguem atents a la seva crida com Samuel. També avui hi ha qui indica Jesús com l'Anyell de Déu i qui el presenta com el Messies, estiguem atents per seguir-lo i quedar-nos amb Ell.

Demaneu a Jesús que es quedi amb nosaltres, com en altre temps ho feren els deixebles d'Emaús, i segur que el reconeixem asseguts amb Ell a Taula quan ens parteixi el Pa.

dimensió social de l'església (10)

Estic al teu costat... hi som

Majo Casasnovas

Saber que hi ha algú al teu costat, et reconforta, t'anima, et dona seguretat. No et sents sol.

Fa 9 anys que treball a Caritas Diocesana de Menorca i la meua tasca, fins fa un any, ha estat acompanyar al voluntariat. Hem guiat, orientat i assessorat a totes aquelles persones que s'han sentit cridades a fer un servei en la nostra entitat.

Des de fa un any, desenvolupo la tasca d'acompanyar a les persones que participen en els tallers prelaborals de Mestral Ciutadella. Quan una persona està en un moment difícil de la seua vida potser que el primer demandi sigui una necessitat material. Però, en algun moment sortirà a la llum alguna necessitat afectiva, personal. Per açò, Caritas actua

mitjançant aquests tallers; s'ofereix una formació de caire tècnic i a mesura que s'avança, va sortint a la llum la necessitat de tractar la part afectiva i emocional de la persona.

Gràcies a l'acompanyament es fa un camí de formació, no només de temes tècnics i pràctics, sinó també emocionals. És una educació integral per tal d'obtenir una formació integradora.

Jesús acompanyava, i la seua presència única era tan poderosa que feia generar a la persona un estat de sinceritat i aquesta es presentava tal i com era davant Ell. Ell l'acceptava així, i aquest gest reconfortava a la persona i es sentia segura i amb forces per canviar la seua vida. Caritas vol obtenir aquest resultat. No jutgem, acompanyem.

Fernando Martí Camps (10)
sacerdote, literato e historiador

Basílica paleocristiana de son Bou

Guillermo Pons Pons

En septiembre de 1951 se hicieron las primeras inspecciones al descubrirse los restos de una basílica paleocristiana en las inmediaciones de las playas de Son Bou. Lo más notable fue una pila bautismal tallada en una gran pieza de piedra en forma de cruz lobulada. El obispo Pascual, de acuerdo con el Sr. Flaquer, responsable oficial de la arqueología menorquina, designó a don Fernando Martí para realizar la excavación de este valioso monumento arqueológico de especial importancia para la Iglesia de Menorca.

Las labores de excavación se realizaron en la primavera y verano del año siguiente (1952). El

sacerdote se esforzó en realizar las labores con la especial atención que le fue posible aplicar. Lo recuerda él mismo en una monografía como separata de El Iris, donde apunta sus primeras impresiones e hipótesis sobre el monumento apoyándose en su «gran semejanza con las iglesias africanas que hallamos en la forma de construcción de la basílica de Son Bou» y hace notar la semejanza de la pila bautismal «con la del Monte Nebo y la que se encuentra hoy día desplazada en la nave meridional de la basílica de la Natividad en Belén, que presentan asimismo la abertura en cruz de trébol». Se trata de unas características que se siguen considerando como muy válidas.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA Salmos de la 2ª Setmana

Dg. 14, II de Durant l'Any: IS 3, 3b-10. 19 / Sal 39 / IC 6, 13c-15a. 17-20 / Jo 1, 35-42.

DI. Fèria: IS 15, 16-23 / Sal 49 / Mc 2, 18-22.

Dt. 16, Fèria: IS 16, 1-13 / Sal 88 / Mc 2, 23-28.

Dc. 17, SANT ANTONI, ABAT, Patró del Bisbat de Menorca (S): Sir 2, 1-5 / Sal 111 / Rm 8, 31b-32. 35. 37-39 / Mc 19, 21. 27-29.

Dj. 18, Fèria: IS 18, 6-9; 19, 1-7 / Sal 55 / Mc 3, 7-12.

Dv. 19, Santa Agnès, verge i màrtir (MO): IS 24, 3-21 / Sal 1 / Mc 3, 13-19.

Ds. 20, Sant Sebastià, màrtir (MLL): IS 1, 1-4. 11-12. 19. 23-27 / Sal 79 / Mc 3, 20-21.

Dg. 21, III de Durant l'Any: Jn 3, 1-5. 10 / Sal 24 / IC 7, 29-31 / Mt 1, 14-20.

CASTES DE POBRES

POBRE és tota persona que es veu privada d'alguns dels béns materials, morals, espirituals que són necessaris per a una vida digna de fills i filles de Déu i de tota persona humana.

La pobresa té idò molt variades cares:

la de l'aturat, el malalt especialment mental i d'alzheimer, el mancat de relació, el pres, l'enganxat a l'alcohol o la droga, el buit de sentit i d'orientació vital, l'immigrant i el refugiat, qualsevol persona o grup marginat o exclòs de la convivència. I més en gros hi ha països rics i països empobrits, i dins dels rics hi ha col·lectius marcadament empobrits en contrast amb els benestants.

La pobresa així entesa denuncia una manca de justícia, de solidaritat, d'amor al pròxim. És un escàndol: uns es veuen empesos a arregar allò que uns

altres tiren (mirau el dibuix). Llavors la pobresa és desigualtat i la desigualtat clama al cel perquè totes i tots, en néixer, hem entrat a formar part de la mateixa i única família humana creada per Déu.

Si és un mal la pobresa, l'hem de combatre no amb beneficència paternalista, sinó amb el compartir fraternal d'un amor compromès que ens agafi en totes

les dimensions. El combat contra la pobresa és personal i puntual, social, econòmic, cultural, polític, ètic, religiós.

D'acord amb les benaurances, serem despresos, humils, pacificadors, compassius, assedegats de justícia, nets de cor i no ens importarà ser criticats. Jesús ens dirà aleshores: feliços vosaltres! El Regne del cel és vostre.

JOAN FEBRER

(Full Parroquial sant Bartomeu de Ferreries)

agenda

SANT ANTONI 2018

Horaris de les Celebracions:

* **Catedral de Menorca:** a les 11 h, Eucaristia presidida pel Bisbe Mons. Francesc Conesa. A continuació Processó dels "Tres Tocs".

* **Parròquia de Sant Francesc de Ciutadella:** a les 17 h benedicció d'animals davant el Casino 17 de Gener.

* **Església de Sant Antoni, de l'Hospital Municipal de Ciutadella:** Eucaristia a les 9 i a les 17 h.

* **Parròquia sant Cristòfol des Migjorn Gran:** 10 h benedicció dels animals. 10.30 h Eucaristia.

* **Parròquia de Sant Martí des Mercadal:** 17 h Eucaristia. A continuació benedicció dels animals.

* **Parròquia de Sant Antoni de Fornells:** 11 h Eucaristia. A continuació benedicció dels animals a la Plaça de l'Església.

* **Parròquia de Sant Antoni de Maó: Dia 16,** a les 18.30 h sortida de la imatge de sant Antoni de l'antiga església de Sant Antoni de Maó acompanyada pels gegants de Sant Antoni de Maó i els geganters de Llucmaçanes i la Banda de cornetes i tambors d'Alaior, passant pels carrers S'Arraval, Pl. Bastió, Moreres, Rovellada de Dalt, Ses Vinyes, Sant Esteve, fins a la parròquia de Sant Antoni. 19 h. Típica torrada al pati de la parròquia i vetllada de glosats.

Dia 17 a les 11h Missa a la Parròquia de Sant Antoni. 11.30 h concentració de les persones que portin animals al C/ Vives Lull. 12 h. Sortida de la Parròquia amb el Sant pels carrers Vasallo i Pl. Esplanada, ses Moreres i Sant Jordi, fins al Cós de Gràcia per a la benedicció. Al finalitzar s'anirà a deixar el Sant a la Parròquia de la Concepció.

* **Parròquia de Sant Climent:** 9.30 h Eucaristia. A les 10 h. benedicció dels animals.

* **Parròquia de Sant Lluís:** 10 h Eucaristia, a continuació, benedicció dels animals.

* **Parròquia Mare de Déu del Roser des Castell:** 11 h Eucaristia. A continuació benedicció dels animals.

Octavari de pregària per la Unitat dels Cristians

Del 18 al 25, es celebra aquesta setmana de pregària.

Formació permanent pels Preveres

Sobre la pastoral del turisme, amb Mn. Francisco Javier Galiana Roig, Director del Departament de Turisme de la CEE, divendres 19, a les 11h, al Santuari de la Mare de Déu del Toro.

Consell Diocesà de Pastoral

Dissabte dia 20, a les 10.30 h, al Santuari de la Mare de Déu del Toro.

notícies nostres

Aquestes i altres notícies les podeu trobar a la pàgina web del Bisbat de Menorca

"Discernir per evangelitzar"

Tema 2: Una mirada a la nostra Diòcesi (novembre)

Us oferim aquesta setmana la segona part del document que ens han enviat des del bisbat amb un resum de les respostes dels 70 grups de tota la diòcesi que estan participant en el treball del segon tema "Discernir per evangelitzar"

✓ Reflexió del grup

- **Quins consideres els tres desafiaments més importants per a la nostra Església? Indica el per què.**

Els desafiaments que més ens preocupen són la crisi de la família (25 respostes) i la ruptura en la transmissió de la fe (24 respostes). Com molts fan notar, tots dos reptes van units, perquè sense la família és molt difícil transmetre la fe. Però, a més, es constata que molts pares de les generacions més joves no tenen fe o no tenen interès a transmetre-la. I els pares creients també tenen moltes dificultats per fer-ho a causa del ambient que ens envolta. El tercer tema de preocupació és el consumisme desenfrenat que caracteritza la nostra societat (18 respostes) i que redueix l'ésser humà a un objecte de consum.

✓ Propostes per a la vida diocesana

- **A la vista de la reflexió del grup, assenyalar els tres desafiaments més importants per a la nostra Diòcesi de Menorca.**

Els reptes de l'Església diocesana són similars als que té l'Església universal. Destaca de nou el repte de la crisi de la família (21 respostes) i la dificultat de transmetre la fe a les joves generacions (17 respostes). El tercer repte és fer més intel·ligible l'Evangeli per a les generacions actuals, sabent trobar els llenguatges i símbols que connecten amb els nostres contemporanis (11 respostes). Es percep també la necessitat de l'oració i la conveniència de crear espais de pregària i oració.

En l'anàlisi de la societat, els grups subratllen, sobretot, la secularització de la societat, el rebuig de l'ètica i de Déu, i la globalització de la indiferència.

Quan es mira a l'Església, es percep el desencant de molts creients, que han anat abandonant la comunitat i la necessitat que l'Església s'obri als canvis, no quedant-se ancorada en el passat.

- **Suggerir quina hauria de ser la resposta d'una Església missionera a aquests reptes**

Els suggeriments per créixer com Església que evangelitza han estat molts i molt variats. Entre els més repetits destaquem els següents:

- Ser una Església oberta al canvi i oberta a la crítica. Església propera i humil.

- Crear espais per acostar-se als allunyats. Sortir al carrer sense amagar la nostra condició de cristians i entrar en contacte amb tots.
- Cercar nous llenguatges i símbols que apropin Déu als homes.
- Comprometre'ns més amb la nostra fe, ser més coherents i créixer com a testimonis, cada un d'acord amb les seves possibilitats.
- Realitzar activitats de primer anunci per arribar als que es van allunyar.
- Que els laics se sentin corresponsables de la vida de l'Església. *Desclericalització* de l'Església.
- Renovar la catequesi sacramental sobretot en dues direccions. La primera, que sigui una catequesi més vivencial. La segona, implicant les famílies en la catequesi dels fillets i joves.
- Millorar la celebració de la Missa, perquè no sigui mai una cosa rutinària.
- Tenir cura de la formació permanent, promovent la catequesi d'adults
- Promoure els diversos grups de fe dins de les parròquies, en els quals es pugui créixer i madurar com a cristians.
- Fomentar el sentit de comunitat i la unitat d'acció de la nostra Església
- Cultivar la pregària, establint moments de pregària i promovent grups de pregària.
- Intensificar el treball amb les famílies, especialment amb les més joves
- Realitzar ofertes d'oci alternatiu

